

РЕЗЮМЕ

на представените научни и художественотворчески трудове –
/период от 17.12.2013 г. до 26.08.2019 г. (след защита на дисертация)/

на кандидата

ГЛ. АС. Д-Р ДИАНА ЛЪЧЕЗАРОВА ЗАХАРИЕВА

за участие в конкурс, обявен от Югозападен университет „Неофит Рилски“

в Държавен вестник, бр. 52 от 02.07.2019 г.

за заемане на академичната длъжност „доцент“ в научна област 8.

Изкуства, по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство,

(Изкуствознание и изобразителни изкуства (Живопис))

Представените материали на научната и художественотворческа продукция за участие в конкурса са: 1 теоретична разработка на Творческа концепция върху живописното творчество на кандидата, с включен визуален материал от 46 живописни творби и 4 допълнителни; 1 монография, 6 (самостоятелни) – Научни статии (публикувани в чуждестранни сборници – на български език 5, на руски език 1); 7 (самостоятелни) – Доклади (6 в международни научни форуми и 1 у нас, с международно участие); 71 участия в художествени изложби, от които 2 самостоятелни, 17 международни, 8 национални, 5 зонални и 39 колективни изложби; Участия в 3 национални и 3 художественотворчески проекти; 7 награди от конкурси за творчество, дадени от професионални форуми и организации в чужбина, 1 награда от конкурс за творчество от национален професионален форум и 2 номинации от национални професионални форуми и организации.

I. РЕЗЮМЕ НА ТВОРЧЕСКА КОНЦЕПЦИЯ върху живописното творчество на Диана Захариева: „ЖИВОПИСТА В НЕЙНАТА СЪЩНОСТ“.

За участие в конкурса, като основен труд съм представила теоретична разработка – Творческа концепция, идеи и търсения върху живописни художествени произведения (визуален материал от 46 художествени творби и 4 допълнителни).

Живописните творби представени за хабилитация са плод от дългогодишна творческа работа, включващи няколко тематични цикъла, с оригинални авторски решения и собствена пластическа концепция, със съвременно звучене. Проблемите на живописца винаги са били съществени и определящи в творчеството ми и по тази причина са представлявали интерес за мен, като художник-практик и като преподавател на студенти, изучаващи изобразително изкуство.

От особено значение за мен като автор е постигането на различни видове материалност, чрез използване на подходяща технологична обработка и разнообразна фактура, явяващи се съществена особеност за естетиката на моите творби. Експериментите ми в тази насока са иновативни и интересни – използвам издраскване, изстъргване с шпакли, остриета, постигам многослойно наслявяване на боята с четки, валеци и тампони. Получавам богат спектър от различни по своята живописна структура и изразителност ефекти (от грапави до гладки), асоцииращи се с материални еквиваленти от заобикалящата ни природна среда и заместващи я в условната художествена реалност. Използваните от мен творчески похвати включват хиперболизация, метафори, детайлизация, обобщение, типизация и художествена деформация на цвят и форма. Изразителност и условност постигам чрез подходящи за целта изразни средства (цвят, композиция, форма, пространство), които доминират различно и са в относителни вариации при конкретните произведения. При

някои творби, проблемът за „незавършеното“ е част от естетическата ми концепция, като по този начин давам възможност на зрителя, на базата на образа от произведението, да доизгради за себе си вторичен художествен образ, обогатявайки го със свои построения, мисли, чувства и асоциации.

Предпочитаните от мен жанрове са натюрморти, пейзажи, абстрактни фигурални и нефигурални композиции и голи тела, които са в съответствие с темите, които разработвах през последните години. Реализирах ги в няколко живописни серии, като „Прозорци“, „Композиции“ (абстрактни и полуабстрактни), „Екология (Екопласт)“, „Хвърчила“, „Пейзажи“ и „Натюрморти“. Съзерцанието на обекти и явления от предметната и не предметна среда е в основата на творческото ми вдъхновение, като целта е не да „репродуцирам“ заобикалящите ни визуални образи, а да пресъздам нова, пречупена през чисто субективните ми преживявания реалност. Тази нова реалност е обогатена с емоции и разнообразни асоциации, претворена чрез изтънена и деликатна цветност и умело използване на маслената техника, включваща сложни материализации и структури.

Серията „Прозорци“ е от по-новите ми живописни търсения. Формално тя граничи с геометричната абстракция, включваща правоъгълни форми, кореспондиращи по между си, но преодоляващи хоризонталната повърхност на платното, за да проникнат в друга „художествена реалност“ през него. Чрез фактурни наслоявания образувачи обобщени плоскости, знаци и елементи, натовазвам семантически визуалните образи, получавайки допълнителни значения и функции за тях. За мен тези прозорци не са единствено възможност за наблюдение на заобикалящата ни действителност, а повод да надникнем в богатата душевност на художника и неговия свят, претворен по естетическите правила на дадения вид изкуство. Живописната серия включваща светли и нежни като колористика творби, по същество е нова

художествена интерпретация на действителността около нас, породена от оригинално стилизиране и преобразуване на видимата реалност.

Близка като стилово пластическа концепция на „Прозорци“ е серията от абстрактни и полуабстрактни композиции. В моето живописно творчество тя е една благодатна възможност, да се освободя от конкретиката на предметното представяне и да дам изява на творческото си въображение. Тя също е начин да заредя семантически живописните форми и образования с повече асоциативни значения, да експериментирам с живописца заради „чистата живопис“, като използвам „по-смело“ материалите и техниките.

Другата значима серия за творчество ми е „Екология (Екопласт)“, която е изключително актуална за нашето време и разработва теми за чистотата на екосистемата и грижата за опазване на околната среда. Серията включва полуабстрактни композиции в различни размери като големина и формат, изградени чрез съвременно звучаща визуална образност. Процесът по създаването на творбите ми даде възможност да експериментирам с изнамерената и прилагана от мен пластична концепция, извеждайки я до конкретна стилистика, чрез подходящи за случая технологични прийоми и изразни средства. При реализацията на абстрактните и полуабстрактни композиции използвам ритмични съотношения на форми и цветове, като се стремя към убедително овладени и добре изградени живописни структури. Използваната фактура в творбите е в съзвучие с пластическите ми търсения – активна и динамична, но също така балансирана и спокойна, внушаваща материалност. Колористиката е условна и разнообразна и съобразена с изпълнението на отделните произведения, тя е в съответствие с естетическите ми възгледи и представи за художествено претворяване на видимата реалност. Тези особености на творчество ми са реализирани и материализирани в творби, носещи стилистическите белези на живописната серия.

Характерно за композициите от живописната ми серия „Екология“ е противопоставянето на стилизираните и фактурирани чували с гладките фонове, които почти навсякъде са спокойни, хармонизиращи и подсилващи материалността на централните форми. Тези визуални разработки на представената тема, по същество са нова художествена реалност и оригинална авторска интерпретация, на света около нас.

Важна за творческото ми изграждане и за създаване на първоначален репертоар от конкретни пластически форми за изобразяване е по-ранната ми серия „Хвърчила“, тъй като ми даде възможност за стилистически съотнасяния с визуалните обекти от действителността, чрез живописни експерименти с формата. С тази тема се докосвам до отминали спомени, останали скрити някъде в съзнанието, до мечтите реещи се във високото синьо небе, които все още всички пазим. Разработвайки серията неволно се потапям в дълбините на подсъзнателното, с неговите странни и въображаеми построения, породени от „свободния поток“ на мисли, образи и асоциации. Имагинерните представи от преживяното визуализирам чрез жизнерадостни колористични решения, които са специфични за всяка една от творбите. Пластическите образи съдържат форми, декоративни мотиви и стилизирани елементи. Цветовите съчетания са експресивни и нежни, спокойно нюансирани, със стремеж към умел баланс и с премерен ритъм. На определени места като контрапункт, съм използвала и активни цветни петна, акцентиращи важни композиционни елементи.

Интересът ми към света около нас надхвърля споменатите реализирани серии, вследствие на което разработих множество пейзажи с природни и архитектурни мотиви, и натюрморти с предмети от живата и нежива среда, композиции с обекти и голи тела. Общото за тях е, че сюжетът понякога се явява претекст и повод да се стремя към колоритни решения в чист вид, с хармонизирана, изгънчена, богато нюансирана и

изсветлена цветност, с материализации чрез сложна и разнообразна фактурност.

Пейзажът като жанр дава големи възможности за художествени интерпретации на заобикалящата ни действителност, чрез него претворявам мотиви от околната среда, останали като чиста представа в съзнанието ми. Тези „запомнени пейзажи“ носят идеята и най-важните визуални характеристики на природните и архитектурни обекти, те са освободени от случайностите на ежедневието и пречупвайки ги през собствената ми стилово-пластическа концепция, създавам нова художествена реалност. В този смисъл пространството, като изобразителен проблем не е подчинено на строгите правила на перспективата, а има своя специфика на изграждане. Серията „Пейзажи“ включваща десет маслени творби, създадени по различно време в моята живописна практика, носят основните белези, правещи ги единни и разпознаваеми по отношение на художествените условности, които притежават.

Натюрмортът е другият ми любим жанр, даващ възможност за художествени експерименти с обектите и предметите от живата и нежива природа. Изображенията не са буквално наподобяващи, а носят бележите на условност и стилизация, като запазват връзката с първообразите.

Визуалните обекти търпят стилизации и трансформации – резултат от задълбочен творчески процес, натурата е изведена до нова художествена реалност, а използваните изразни средства убедително ѝ съответстват. Тези особености допринасят, стилово-пластическа ми система да се различава и да носи оригинални живописни качества и концептуални характеристики.

В пластичните строежи на творбите ми изнамерената и използвана изразност не е константа, а позволява постоянни модификации. В творчеството си се стремя да търся и да намирам подходящи пластични решения. Изобразителния език употребяван от мен, не свеждам до обикновена „рутина“ която да подпомага направата на следващите ми

произведения, той не е някаква рамка която да ме ограничава, а е своеобразна възможност, чрез която да продължа да експериментирам и да откривам нови пластични средства за себеизразяване. Старая се моите живописни творби да носят характерната за мен стилистика, опираща се на артистичност, колоритна изразителност, технологична уникалност и богат асоциативен образен свят, което ги прави разпознаваеми.

II. МОНОГРАФИЯ:

1. Захариева, Д. (2017), Ескизът в живописа и художествената педагогика, Университетско издателство „Неофит Рилски“, Благоевград, 147 с., ISBN 978-954-00-0141-8

Монографията „Ескизът в живописа и художествената педагогика“ е публикувана на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Трудът проследява актуални художествени и методически проблеми, свързани с приложението на ескиза в художественотворческия и образователен процес по живопис. Изследването прави задълбочен и систематизиран преглед на историческите, теоретическите, творчески и педагогически аспекти на ескиза.

В първа глава „Ескизът в историята на живописа“ се анализират особеностите на подготвителния ескиз в художествената практика на изявени художници от Ренесанса до наши дни, също и като художествен образ, от гледна точка на самостоятелното му съществуване и като разновидност на живописната творба.

Втора глава от монографията, се отнася до „Университетското обучение по живопис и ескиза“. Тук се проучват възможностите от приложението на експериментално въведената система, включваща предварителен цветен ескиз, за постигане на осъвременяване и по-голяма

ефективност в обучението. Резултатите са анализирани и апробирани в учебната работа по живопис. Изяснени са моделите на занятия, с проведени експерименти към разделите натюрморт, глава и голо тяло. Уточнени са примерните репродукции за анализ, които се интерпретират преди практическото живописване (на ескизи и завършени произведения), а също и критериите за подбор на тези репродукции.

Анализирани са творбите на двадесет студенти, които са изведени като три типа резултати. Те дават представа за постигнато ефективно обучение по живопис, чрез прилагане на цветни ескизи, в учебната работа.

Изведените в монографията резултати са полезни и необходими за усъвършенстване на образователния процес по живопис, на студенти от висшите училища, изучаващи изобразително изкуство.

III. НАУЧНИ СТАТИИ:

1. Захариева, Д. Творческият процес в стилизацията като фактор за развитие на креативността при студенти от художествените специалности в университета – В: Сборник материалов Международной научно-практической конференции: „Развитие креативности личности в современном мультикультурном пространстве“, 27 април (2018), гр. Елец, Русия, с. 276-282, ISBN 978-5-94809-970-5.

Статията изследва ефектите от включването на творческа интерпретация на живописни произведения от изкуството на XX век в учебния процес на студенти от художествените специалности в Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград. В тази връзка, прилагаме стилизации на цветни композиции с подходящи за целта изразни средства, с което формираме креативни способности и богати стилово-пластически и образни представи в обучаваните студенти.

2. Захариева, Д. Ескизът като иновационна форма на обучение по живопис в университета – В: Международният сборник на научни трудове „Интеграционни процеси в музикалното и художественото образование: Проблеми и перспективи“, гр. Екатеринбург (2018), Русия, с. 50-53.

В разработката се предлагат нови иновационни форми в образователния процес по живопис в университета, включващи приложение на ескизи, с цел повишаване ефективността на учебната работа и развитие на живописните умения и образно мислене на студентите. Създадена е система за обучение, апробирана и прилагана ефективно в практиката при студенти, изучаващи художествените специалности в катедра „Изобразително изкуство“ към Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград.

3. Захариева, Д. Развитие на творческото въображение на студентите при помощта на живописни интерпретации на сюрреалистични произведения – В: Сборник с доклади от III Международната научно-практическа конференция „Гносеологични основи на образованието“, ЛГПУ им. П. П. Семенова Тянь-Шанска, 30 ноември (2018), гр. Липецк, Русия, с. 166-169, ISBN 978-5-88526-988-9.

Статията представя резултати от експеримент, целящ проучване на ефектите от включването на творческа интерпретация на сюрреалистични живописни произведения в учебния процес на студенти от специалност „Мода“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград, по дисциплината „Цветна задача“. В учебното съдържание са заложили задачи, чрез решаването на които, студентите усъвършенстват творческото си въображение, знанията си за прилагане на разнообразни живописни техники и практическите си умения за стилообразуване.

4. Захариева, Д. Анализ и интерпретация картин студенто-эскизи и этюди – В: Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция „Педагогика на началното образование: традиции и иновации“, 27-28 април (2017) г., гр. Москва, Русия, с. 34-41, ISBN 978-5-4263-0488-8.

В статията са представени и анализирани резултатите от експериментално обучение по живопис, проведено със студенти изучаващи художествените специалности в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. Анализът от съпоставката на етюдни творби създадени по натура, с такива от предварителното проучване на модела (под формата на цветни ескизи – в резултат на приложените подходи), позволява да се изведат някои особености на творческата продукция, опиращи се на спецификата на образа в живописата. Като резултат, някои работи добиват качества на самостоятелни, добре структурирани и пластично изведени творби.

5. Захариева, Д. Ескизът – история и съвременно приложение в обучението по живопис – В: Сборник с доклади от III Научно-практическа конференция с международно участие „Гносеологические основы образования“, гр. Елец, Русия (2016), с. 66-73, ISBN 978-5-94809-881-4.

В статията се разглежда използването на ескизи преди началните фази на същинското живописване в художествената практика на утвърдени майстори на четката в историята на живописата. Анализира се ефектът от прилагането на ескизи в обучението по живопис и ролята им в процеса на формиране на художествени способности, познания и артистични умения в студентите. Тези подходи способстват осъвременяване и усъвършенстване на преподаването на живопис в университета, чрез използване на ескиза

като етап в изграждането на живописната творба и като резултат от творчески и от обучаващи процеси.

6. Захариева, Д. Эскиз в обучении живописи и развитие живописных способностей студентов – В: Журнал „Вестник современной науки“ - Актуальные проблемы педагогики и психологии: теория и практика – Материалы II Международной заочной научно-практической конференции, гр. Волгоград, Русия, (2015), с. 42-50, ISSN 2410-2563.

Статията разглежда съдържанието и методологичните подходи при преподаването на живопис на студентите от първи курс в специалностите „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ и „Мода“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. По същество изследването проследява развитието на живописните способности на първокурсниците и повишаването на ефективността на преподаването на живопис, вследствие от включване на предварителни ескизни проучвания на натурата, предхождащи учебните етюди. Като резултат се развива визуалното мислене, чрез допълнителни възможни решения и посоки в развитието на създадените от студентите пластични образи.

SUMMARY

Of the presented scientific and artistic and creative works –
/period from 17.12.2013 to 26.08.2019 (after PhD Thesis)/

Of the candidate

Senior Assistant Dr. DIANA LACHEZAROVA ZAHARIEVA

Within a contest announced by the Southwest University of Neofit Rilski in the
State Gazette #52 / 02.07.2019

For the position of Assistant Professor in Scientific Field 8. Arts,
Under professional orientation 8.2. Visual Arts, (Arts Science and Visual Arts
(Painting))

The presented materials of the scientific and artistic and creative works for the contest are: 1. Theoretical work – artistic concept of the paintings of the candidate with attached visual material of 46 paintings and 4 additional ones; 1 monography, 6 (personal) articles (published in foreign collections – 5 in Bulgarian, 1 in Russian); 7 (personal) reports (6 in international forums and 1 in Bulgaria but with international participants); 71 participations in artistic exhibitions of which 2 personal, 17 international, 8 national, 5 regional and 39 collective exhibitions; participations in 3 national and 3 artistic and creative projects; 7 prizes from artistic competitions presented by professional forums and organizations abroad, 1 prize from an artistic contest by a national professional forum and 2 national nominations by professional forums and organizations.

I. SUMMARY OF AN ARTISTIC CONCEPT of the paintings of
Diana Zaharieva: “THE ART OF PAINTING IN ITS ESSENCE”.

For this contest, I have presented as a main work my theoretical Artistic Concept, ideas and research of paintings (visual material of 46 works and 4 additional ones).

The paintings presented for habilitation are the result of years of artistic work including several thematic cycles, with original author's decisions and personal plastic concepts with a modern connotation. The problems of the art of painting have always been essential and definitive in my art and have therefore been of interest to me as a practicing artist and a teacher to students studying arts.

Of special importance to me as an author is the acquiring of different types of materiality by using suitable technological processing and diverse physical qualities which are an essential feature of the aesthetics of my works. My experiments in this field are innovative and interesting – I use scratching, scraping with spatulas and other sharp objects; I achieve multi-layering of paint with brushes, rollers and tampons. I get a rich spectrum of effects which vary in their artistic structure and expressiveness (from rough to smooth), being associated with material equivalents from our natural environment and replacing it in our conditional artistic reality. The artistic methods used by me include hyperbolizing, metaphors, detailization, summarization, typification and artistic deformation of colours and shapes. I achieve expression and conditionality by means which are suitable for the purpose (colour, composition, shape, space) which dominate in different extents and are relatively varied in each precise work. In some of these works, the problem of the 'unfinished' is part of my aesthetic concept and so I give the spectator an opportunity, on the basis of the image from my work, to create a personal secondary image for him- or herself, enriching it by his/her own constructions, thoughts, emotions and associations.

The genres I prefer are still life, landscapes, abstract figural and non-figural compositions and nude bodies which are in line with the themes I have been developing over the past years. I implemented those in several painting

series such as “Windows”, “Compositions” (abstract and semi-abstract), “Ecology (Ecoplast)”, “Kites”, “Landscapes” and “Still Life”. The contemplation of objects and phenomena from the material and non-material environment is in the basis of my artistic inspiration, the goal being not to ‘reproduce’ the visual images that surround us but to re-create a new reality, bent through my purely subjective experiences. This new reality is enriched by emotions and various associations, re-created through a fine and delicate colour palette and skillful use of oil techniques, including complex materializations and structures.

The “Windows” series is one of my newer artistic searches. Formally, it is close to a geometrical abstraction, including rectangular shapes which correspond with each other but overcoming the horizontal surface of the canvas to penetrate another ‘artistic reality’ from there. Through physical layering, forming summarized flat surfaces, signs and elements, I load semantically the visual images, giving them additional meaning and functions. To me, those windows are not only a chance to observe the surrounding reality but also a motive to peek into the rich inner spirituality of the artist and his/her world, re-created following the aesthetic rules of the given type of art. The painting series including light and tender in colour works is a new artistic interpretation of the world around us, born from original styling and reformation of the visible reality.

Close to the “Windows” in its plastic styling concept is the series of abstract and semi-abstract compositions. In my artistic works, it is a good chance for me to get rid of the preciseness of objective presentation and give way to my artistic imagination. It is also a way to charge the semantically picturesque shapes and formations with more associative meanings; to experiment with the art of painting for the ‘pure painting’ by using materials and techniques more ‘boldly’.

The other significant for my works series is the “Ecology (Ecoplast)” series which is extremely up-to-date in our time and develops topics of the cleanliness of the ecosystem and the care for protecting the environment. The series includes semi-abstract compositions in various sizes as height and format, built through a modern-looking visual imagery. The process of creating these works gave me the opportunity to experiment with the found and applied by me plastic concept, taking it up to precise stylistics through suitable technological tools and expression methods. During the realization of the abstract and semi-abstract compositions, I use rhythmical correlations of shapes and colours, aiming at convincingly persuasive and well-built painting structures. The facture I use in my works is in assonance with my plastic searches – active and dynamic but also balanced and calm, portraying the material. The colour palette is conditional and diverse, conformed with the elaboration of the different works; it is in harmony with my aesthetic views and ideas of artistic re-creation of the visible reality. These peculiarities of my art have been reflected and materialized in works carrying the stylistic signs of the painting series.

What is typical of my compositions from the “Ecology” series is the confrontation between the stylized and factured bags and the smooth backgrounds which are, almost everywhere, calm, harmonizing and strengthening the materiality of the central shapes. These visual works on the selected theme are, in their essence, a new artistic reality and an original author’s interpretation of the world around us.

My earlier series “Kites” is important for my artistic accomplishment and the creation of an initial repertoire of precise plastic forms of expression, since it gave me an opportunity for stylistic correlations with the visual objects of reality through picturesque experiments with shapes. Through this theme, I reach out to past memories, remained hidden somewhere in my conscience; the dreams floating in the high blue sky which we all still keep somewhere. Developing this series, I involuntarily dive in the depths of the sub-conscience with its strange

and imaginary constructions, born from the ‘free flow’ of thoughts, images and associations. The imaginary views of experience I visualize through joyful colour decisions which are specific for each of the works. The plastic images contain shapes, decorative motifs and stylized elements. The colour combinations are expressive and tender, calmly nuanced, with a strive for skillful balance and measured rhythm. At certain spots I have used as a counterpoint some active colour spots, stressing important composition elements.

My interest towards the world around us exceeds the mentioned series, so I developed many landscapes with natural and architectural motifs and still-lives with objects of the living and non-living environment, compositions of objects and nude bodies. What is common among them is that the story sometimes is a pretext and reason for me to search for colour decisions in their pure form, with a harmonized, refined, richly nuanced and lighted colour palette, with materializations by complex and varied factures.

The landscape as a genre gives great opportunities for artistic interpretations of what surrounds us; through it I re-create motifs of the environment remaining as a pure idea in my conscience. These ‘remembered landscapes’ carry the idea and the most important visual characteristics of the natural and architectural objects; they are freed from the casualties of the everyday life and, by bending them through my style-and-plastic concept, I create a new artistic reality. In that sense, space as a visual problem is not subdued to the strict rules of perspective but has it sown specific of building. The “Landscapes” series comprising ten oil paintings created at different stages of my artistic practice, carry the main features that make them unified and recognizable in terms of the artistic conditions they possess.

The still life is my other favourite genre, giving me an opportunity for artistic experiments with the objects of the living and non-living nature. The images are not literally portraying but carry the signs of relativity and stylization, still keeping the connection to the originals.

The visual objects are subject to stylization and transformations, the result of a deep artistic process; the nature is raised to a new artistic reality and the means of expression used combine with it persuasively. These specifics help my styling-and-plastic system to differ and bear some original painting qualities and conceptual characteristics.

In the plastic constructions of my works, the discovered and used expressiveness is not constant but allows permanent modifications. In my works, I try to search for and find suitable plastic solutions. The artistic language I use is not limited to a 'routine' which will help the creation of my next works; it is not some frame limiting me but is a certain opportunity through which I can keep experimenting and discovering new plastic self-expression means. I try that my works carry the stylistics typical of myself, based on artistry, colour expressionism, technological uniqueness and rich associative imagery world that make them recognizable.

II. MONOGRAPHY:

1. Zaharieva, D. (2017), The sketch in the art of painting and the artistic pedagogy, University press of Neofit Rilski, Blagoevgrad, p. 147, ISBN 978-954-00-0141-8

The monography "The sketch in the art of painting and the artistic pedagogy" was published on the basis of a PhD thesis. The material follows current artistic and methodical problems, related to the application of the sketch in the artistic, creative and educational process of painting. The study takes a thorough and systemized look at the historical, theoretical, creative and pedagogical aspects of the sketch as such.

In Chapter 1, "The sketch in the history of painting", an analysis is done on the peculiarities of the preparatory sketch in the artistic practice of renowned artists from the Renaissance to the present day, as well as an artistic image from

the point of view of its independent existence and as a variety of the painting piece.

The second chapter of the monography regards the “University training on painting and the sketch”. Here, the opportunities are studied from the application of the experimentally introduced system, including a preliminary colour sketch, to achieve modernization and greater effectiveness in training. The results are being analyzed and probated in the training process on the art of painting. Clarification is offered of the models of training sessions with experiments held on the sectors of still life, head, nude body. Exemplary reproductions have been offered for analysis which are interpreted before the practical painting (for sketches and finished works), as well as the selection criteria for these reproductions.

Analysis is made of the works of 20 students which are presented as three types of results. They give an idea of the achieved effective painting training through the application of colour sketches in the training process.

The results presented in the monography are useful and necessary for the improvement of the educational process in painting for students from the high schools studying arts.

III. SCIENTIFIC ARTICLES:

- 1. Zaharieva, D. The creative process in stylization as a factor for developing creativity in students from artistic specialities at universities. – In: Сборник материалов Международной научно-практической конференции: „Развитие креативности личности в современном мультикультурном пространстве“, 27.04 (2018), Elets, Russia, p. 276-282, ISBN 978-5-94809-970-5.**

The article studies the effects of incorporating artistic interpretation of painting works of art from the 20th century into the educational process of

students from the artistic specializations of the Southwest University of Neofit Rilski in Blagoevgrad. In that relation, we apply stylization of colour compositions with appropriate means, by which we form creative abilities and rich styling-and-plastic and imagery ideas in the trainees.

2. Zaharieva, D. The sketch as an innovative form of training in painting at the university – In: Международный сборник научных трудов „Интеграционные процессы в музыкальном и художественном образовании: Проблемы и перспективы“, Ekaterinburg (2018), Russia, p. 50-53.

The article suggests new innovative forms of the educational process of painting at the university, including the application of sketches with the purpose of raising the effectiveness of educational work and developing the painting skills and imagery thinking of students. A training system has been created, probated and applied effectively in the practice with students studying arts at the Visual Arts Department of the Southwest University of Neofit Rilski, Blagoevgrad.

3. Zaahrieva, D. Development of artistic imagination with the help of painting interpretations of sur-real works – In: Сборник с доклады от III Международной научно-практической конференции „Гносеологические основы образования“ ЛГПУ имени П.П. Семенова Тян-Шанского, 30.11 (2018), Lipetzk, Russia, p. 166-169, ISBN 978-5-88526-988-9.

The article presents results from an experiment aiming to study the effects of including artistic interpretation of sur-real works of painting in the educational process of students from the Fashion Specialization of the Southwest University of Neofit Rilski in Blagoevgrad, for the task of Colour Assignment. The educational content includes tasks, by the solving of which the students will

improve their creative imagination, their skills for applying various painting techniques and practical skills for style-forming.

4. Zaharieva, D. Analysis and interpretation of students' paintings – sketches and etudes – In: Сборник с доклади от международно-научно-практической конференции „Педагогика начального образования: традиции и инновации“, 27-28.04 (2017), Moscow, Russia, p. 34-41, ISBN 978-5-4263-0488-8.

The article presents and analyzes the results from the experimental training in painting, held with students from the artistic specializations of the Southwest University of Neofit Rilski in Blagoevgrad. The analysis of comparison of etude works made from life with such made after a preliminary studying of the model (in the form of colour sketches as a result of applied methods) allows to formulate some specifics of the artistic production based on the specificity of image in the art of painting. As a result, some works acquire the qualities of independent, well-structured and plastically justified works.

5. Zaharieva, D. The sketch – history and modern application in the training of the art of painting. – In: Сборник с доклади от III Научно-практической конференции с международным участием „Гносеологические основы образования“, Elets, Russia (2016), p. 66-73, ISBN 978-5-94809-881-4.

The article presents the use of sketches before the starting phases of the actual painting process in the artistic practice of renowned masters in the history of painting. It analyzes the effect of the application of sketches in the training of the art of painting and their role in the process of forming artistic specificity, skills and knowledge in students. These approaches enhance the modernization and improvement of teaching the art of painting at the university, by using the

sketch as a phase in the development of a painting piece and as a result of artistic and educational processes.

6. Zaharieva, D. The sketch in the training of the art of painting and the development of artistic skills in students – In: Журнал „Вестник современной науки“ - Актуальные проблемы педагогики и психологии: теория и практика – Материалы II Международной заочной научно-практической конференции, Volgograd, Russia, (2015), p. 42-50, ISSN 2410-2563.

The article looks at the contents and methodological approaches in the teaching of painting to the students from the first year of the specializations of “Pedagogy of the Teaching of Visual Arts” and “Fashion” at the Southwest University of Neofit Rilski in Blagoevgrad. In its essence, the study follows the development of the artistic abilities of the first-years and the raising of the efficiency of teaching painting as a result of the inclusion of preliminary sketching studies of the models before the training etudes. As a result, students develop visual thinking through additional possible solutions and paths of development in their created plastic images.